

Warszawa, 28 lutego 2019

SPRAWOZDANIE
z działalności Polskiego Towarzystwa Nauk Żywnościowych
w roku 2018

1. Działalność organizacyjna

W roku 2018 odbyły się 2 spotkania Zarządu Głównego oraz 11 posiedzeń Zarządów Oddziałów. Ponadto wielokrotnie kontaktowano się telefonicznie i za pomocą poczty elektronicznej, zwłaszcza w sprawach bieżących. Spotkania były poświęcone:

- omówieniu planu pracy na rok 2018,
- stronie internetowej Towarzystwa,
- weryfikacji i przyjmowaniu nowych członków,
- regulowania składek członkowskich,
- organizacji zebrań i konferencji naukowych,
- współpracy z organizacjami i instytucjami naukowymi,
- sprawom bieżącym.

W 2018 roku towarzystwo podjęło następujące działania organizacyjne:

- zorganizowano (Oddział Olsztyńsko-Gdański i Zarząd Główny PTNŻ) pierwszą z cyklicznych Krajowych Konferencji Naukowych „Dylematy nauki o żywieniu człowieka – dziś i jutro”, które odbywać się będą co 2 lata. Pierwsza z tych konferencji na temat „Żywienie i nowotwory” odbyła się w Olsztynie na terenie Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w dniach 13-14 czerwca 2018. Współorganizatorem konferencji była Katedra Żywienia Człowieka UWM. Patronat honorowy objął Rektor UWM w Olsztynie oraz Komitet Nauki o Żywieniu Człowieka PAN.
- zorganizowano (Zarząd Główny), wspólnie z Wydziałem Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji SGGW, coroczną konferencję z cyklu „Fakty i fikcje w żywieniu człowieka” pod hasłem „Kawa, herbata, napoje niskoprocentowe – za i przeciw”, 26 października 2018 w Auli Kryształowej SGGW Warszawie;
- zorganizowano (Oddział Warszawski) wspólnie z Zakładem Żywienia Człowieka Wydziału Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, „X Warszawskie Dni Nauki o Żywieniu Człowieka”, które odbyły się 18 października 2018 w Centrum Dydaktycznym WUM w Warszawie;
- wystosowano apel (przewodnicząca PTNŻ oraz przewodnicząca Komitetu Nauki o Żywieniu Człowieka PAN) do ministra finansów w sprawie promowania prozdrowotnych zachowań żywieniowych wspierający zwiększone spożycie wody, w tym wody

butelkowanej, która obecnie obłożona jest maksymalną stawką podatku VAT (23%). Niestety, odpowiedź Ministerstwa Finansów dotycząca obniżenia stawki VAT była odmowna, pomimo zrozumienia argumentacji środowiska naukowego.

- przygotowano i wysłano wniosek do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego o dofinansowanie ze środków Działalności Upowszechniającej Naukę (DUN) sesji naukowej pod przewodnictwem PTNŻ, w ramach XIII Europejskiej Konferencji Żywnościowej FENS 2019, która odbędzie się w Dublinie, 15-18.10.2019.
- opracowano i skonsultowano z członkami Zarządu Głównego PTNŻ regulamin udzielania patronatu naukowego i formularz wniosku o udzielenie patronatu. Dokument w formacie PDF zamieszczono na stronie Towarzystwa, do pobrania przez organizatorów konferencji czy innych wydarzeń naukowych, którzy mogą ubiegać się o patronat.
- objęto patronatem 3 wydarzenia naukowe:
  - I Poznański Kongres Dietetyki „Żywność – Trening – Wspomaganie”, 27-28 kwietnia 2018, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu;
  - Ogólnopolską konferencję „Neurobiota 3 – Depresja: diagnostyka, leczenie, żywienie”, 17 listopada 2018, Pomorski Uniwersytet Medyczny, Szczecin;
  - V Krajową konferencję naukową: Żywność, aktywność fizyczna i promocja zdrowia w zapobieganiu chorobom cywilizacyjnym”, 20-21 września 2019, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie Filia w Białej Podlaskiej, Janów Podlaski.
- Przewodnicząca Towarzystwa w imieniu Zarządu Głównego, złożyła wniosek do Komisji Konkursowej o wyróżnienie profesora Stanisława Bergera, członka założyciela oraz pierwszego przewodniczącego, Nagrodą Specjalną im. prof. Aleksandra Szczygła za szczególny wkład w rozwój Polskiego Towarzystwa Nauk Żywnościowych. Nagroda została wręczona przez przewodniczącą na uroczystym Jubileuszu z okazji 95 urodzin Profesora (06.10.2018).
- Przewodnicząca Towarzystwa przygotowała rekomendację dla dr hab. Magdaleny Czapka-Matysik na stanowisko eksperta w Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój (POIR 2014-2020) NCBiR.
- opłacono coroczną składkę członkowską z racji przynależności do organizacji międzynarodowej FENS (Federation of European Nutrition Societies);
- przyjęto w poczet członków 25 osób, w tym 14 do oddziału warszawskiego, 7 do oddziału poznańskiego, po 2 osoby do oddziału krakowskiego i białostockiego. Dwie osoby z oddziału białostockiego zrezygnowały z członkostwa.
- opłacono uczestnictwo w II Kongresie Towarzystw Naukowych przewodniczącej oddziału warszawskiego, dr hab. Anny Kołłajtis-Dołowy, która reprezentowała PTNŻ i wygłosiła referat, Poznań 14-15 września 2018.
- ufundowano i przekazano nagrodę (album książkowy i list gratulacyjny) dla jednego z laureatów XXII edycji Olimpiady Wiedzy o Żywności i Żywieniu, 24 marca 2018, Lublin.

Poza tym członkowie Towarzystwa uczestniczyli aktywnie w organizacji kolejnej XXII edycji Olimpiady Wiedzy o Żywności i Żywieniu na szczeblu okręgowym i centralnym, XLII Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych na szczeblu okręgowym oraz XXI Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy o Żywności (Komitet Organizacyjny i Jury).

Szczegółowe informacje dotyczące działalności organizacyjnej poszczególnych oddziałów znajdują się w sprawozdaniu każdego oddziału.

2. Działalność naukowa

Odbyła się I konferencja naukowa z cyklu „Dylematy nauki o żywieniu człowieka – dziś i jutro” na temat „Żywienie i nowotwory”, 13-14 czerwca 2018 w Olsztynie. Udział w niej wzięło blisko 100 osób z kilkunastu ośrodków naukowych, wygłoszono 8 wykładów plenarnych, odbyły się 4 sesje tematyczne. Wydano materiały konferencyjne w formie wydrukowanej (ISBN 978-83-949238-1-5), a także w formacie PDF, które zamieszczono na stronie internetowej Towarzystwa. Zadanie zostało dofinansowane ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.

Wielu członków Towarzystwa uczestniczyło w corocznej XXVI konferencji naukowo-dyskusyjnej z cyklu „Fakty i fikcje w żywieniu człowieka” pt.: „Kawa, herbata, napoje niskoprocentowe – za i przeciw”, która odbyła się w dniu 26 października 2018. Podczas konferencji wygłoszono 3 referaty, tj.:

1. Zaburzamy czy wspieramy zdrowie sięgając po filiżankę kawy? dr n. zdr. Regina Wierzejska, Instytut Żywności i Żywienia, Warszawa;
2. Herbata zielona i czarna (*Camelia sinensis*) niezwykle napój w zwykłej diecie, prof. dr hab. Anna Gramza-Michałowska, mgr Marzena Bueschke, mgr Bartosz Kulczyński, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu;
3. Napoje niskalkoholowe – skutki ich spożywania, prof. dr hab. Maria Borawska, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku.

Streszczenia wystąpień znalazły się tradycyjnie w wydanych, recenzowanych, materiałach z konferencji (ISBN 978-83-949238-2-2) oraz zamieszczono w wersji elektronicznej (plik PDF) na stronie internetowej Towarzystwa (2018).

Odbyły się X Warszawskie Dni Nauki o Żywieniu Człowieka pod hasłem „Wybrane współczesne problemy żywienia człowieka”, Warszawa 18.10.2018. Kilka wykładów, m. in. na temat diety seniora oraz kształcenia dietetyków w Polsce, wygłosiły członkinie Oddziału Warszawskiego. Ponadto kilka osób, członków PTNŻ, uczestniczyło w pracach Komitetu Naukowego konferencji.

Oddziały Towarzystwa zorganizowały w sumie 20 zebrań naukowych, a ich tematyka w roku 2018 była następująca:

- ocena narażenia na akryloamid w żywności,
- terapeutyczne właściwości likopeny,
- doustne suplementy pokarmowe,
- żywienie kliniczne w oddziale pediatrycznym
- gryka – zapomniane źródło wielu składników odżywczych,
- żywieniowcy na Czerwonej Wyspie, Misja Madagaskar 2018,
- jak powstrzymać wilczy głód?
- biologiczne procesy starzenia,
- profilaktyka żywienia w chorobach układu krążenia, otyłości, cukrzycy, zespołu metabolicznego, chorobach nowotworowych oraz zaburzeniach odżywiania,
- ocena zawartości wybranych pierwiastków w grzybach jadalnych,

- czy zaburzenia mikrobiomu jelit przewodu pokarmowego mają wpływ na reakcje nadwrażliwości pokarmowej?
- ocena zawartości rtęci w rybach słodkowodnych z terenu północno-wschodniej Polski.

Oddział Poznański zorganizował cykl spotkań naukowych, podczas których specjalnymi wykładowcami byli naukowcy z różnych stron świata (Portugalia, Ukraina, USA). Wygłosili oni 9 wykładów, bezpośrednio lub pośrednio dotyczących zagadnień żywieniowych.

Wielu członków oddziałów aktywnie uczestniczyło w różnych konferencjach naukowych, wygłaszając referaty i zabierając głos w dyskusji. Szczegółowe informacje dotyczące działalności naukowej członków poszczególnych oddziałów znajdują się w sprawozdaniu każdego oddziału.

3. Działalność popularyzatorska

W roku 2018 członkowie Polskiego Towarzystwa Nauk Żywnościowych prowadzili działalność popularyzatorską, tj.:

- przewodnicząca oddziału warszawskiego, dr hab. Anna Kołłajtis-Dołowy, wygłosiła referat pt.: „Wkład Polskiego Towarzystwa Nauk Żywnościowych w upowszechnianie wiedzy o żywieniu człowieka” na II Kongresie Towarzystw Naukowych, który odbył się w Poznaniu w dniach 14-15 września 2018,
- zorganizowano i wygłoszono wykłady na temat edukacji i profilaktyki żywieniowej w chorobach układu krążenia, otyłości, cukrzycy, zespołu metabolicznego, chorobach nowotworowych oraz zaburzeniach odżywiania dla osób dorosłych, studentów, organizowano spotkania z dyrektorami szkół i intendentami na temat zasad prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży oraz przygotowywania i podawania posiłków, zorganizowano i przeprowadzono serię wykładów oraz warsztaty żywieniowe dla dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym, wygłoszono wykłady na temat prawidłowego żywienia dla różnych grup populacyjnych w ramach Międzynarodowego Seminarium Kół Naukowych, Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Olimpiady Wiedzy o Żywieniu oraz Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych (Oddział Gdańsko-Olsztyński),
- wygłoszono szereg wykładów dotyczących zdrowego żywienia, neurogastronomii, chemoprewencji, żywności medycznej, diety wegańskiej i wegetariańskiej, żywienia osób starszych, substancji stymulujących laktację, suplementów diety, stosowania ziół w pożywieniu – w ramach różnych imprez naukowych, np. wykładów dla Polskiego Towarzystwa Dietetyki, słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku, uczestników Nutriady, konferencji VegeDay z PTSF, Festiwalu Nauki, wykładów dla uczniów szkół licealnych, studentów itp. (Oddział Krakowski),
- organizowano i prowadzono warsztaty naukowe dla uczniów szkoły podstawowej, realizowano zajęcia popularyzatorskie dla młodzieży ponadgimnazjalnej, przeprowadzono szkolenie dotyczące sposobu ciekawego przekazywania młodzieży wiedzy na temat zdrowego żywienia (Oddział Białostocki),
- wygłoszono kilka referatów w ramach Wszechnicy Żywieniowej oraz prowadzono prelekcje i warsztaty dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych (w tym m.in. dla nauczycieli, rodziców i opiekunów, w ośrodkach metodycznych dla nauczycieli) oraz osób starszych, otyłych, chorych podczas XVIII Festiwalu Nauki Polskiej, Pikniku

Naukowego, Olimpiady Wiedzy o Żywieniu i Żywności, akcji edukacyjnych w projekcie „Wiem, co jem” Urzędu m.st. Warszawy, Uniwersytetu Trzeciego Wieku itp. (Oddział Warszawski),

- brano udział w pracach Komitetu Organizacyjnego i jury Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy o Żywności oraz w organizacji eliminacji i finału oraz jako wykładowcy i jury w Olimpiadzie Wiedzy o Żywieniu i Żywności (Oddział Poznański),
- udzielano wywiadów prasowych (np. dla czasopisma Medycyna Praktyczna),
- występowano w audycjach radiowych i telewizyjnych ogólnopolskich (m.in. TVP1, TVP2, TVP3, TVN24, I PR, III PR, Polskie Radio 24, RDC, a także lokalnych, np. Radio Białystok, Radio Kraków, TVP3 Olsztyn).

Szczegółowe informacje dotyczące działalności popularyzatorskiej członków poszczególnych oddziałów PTNŻ znajdują się w sprawozdaniu każdego oddziału.

4. Współpraca krajowa i zagraniczna

Zarząd Główny oraz Oddziały towarzystwa prowadziły współpracę o charakterze krajowym i międzynarodowym:

krajowa:

- Komitet Nauki o Żywieniu Człowieka PAN i jego zespoły,
- Polskie Towarzystwo Technologów Żywności,
- Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne,
- Polskie Towarzystwo Dietetyki,
- Polskie Towarzystwo Mikrobiologów,
- Polskie Towarzystwo Magnezologiczne,
- Instytut Żywności i Żywienia,
- Instytut-Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka,
- Instytut Matki i Dziecka,
- Wojskowy Instytut Higieny i Epidemiologii,
- Stowarzyszenie Osób z Celiakią i na Diecie Bezglutenowej,
- Polska Federacja Producentów Żywności,
- Biuro Edukacji, Urząd Miasta Stołecznego Warszawy,
- Uniwersytety Trzeciego Wieku,
- Bank Żywności (Oddział Gdańsko-Olsztyński),
- Fundacja Krzysztofa Hołowczyca „Bezpieczny Kierowca” (Oddział Gdańsko-Olsztyński),
- producenci żywności (Purella Food) i suplementów diety (Medical Honey) (Oddział Białostocki),
- Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku.

międzynarodowa:

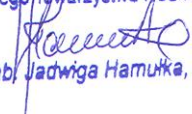
- Federacja Europejskich Towarzystw Żywieniowych (FENS),
- Międzynarodowa Unia Nauk Żywieniowych (IUNS),
- German Institute of Human Nutrition Potsdam-Rehbruecke, Niemcy (Oddział Poznański).

W ramach współpracy międzynarodowej złożono wniosek do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego o dofinansowanie z funduszu działalności upowszechniającej naukę (DUN) sesji naukowej na XIII Europejskiej Konferencji Żywnościowej FENS 2019 (15-18 października 2019, Dublin, Irlandia), którą PTNŻ planuje zorganizować i jej przewodniczyć. Tematyka tej sesji ma dotyczyć niealkoholowego stłuszczenia wątroby (NAFLD) oraz regulacji masy ciała w oparciu o wybrane determinanty diety. Powodzenie tych planów będzie zależało od uzyskania wsparcia finansowego z funduszu DUN. Za przygotowanie wniosku do ministerstwa merytorycznie odpowiedzialne były: przewodnicząca dr hab. Jadwiga Hamułka, prof. SGGW, wiceprzewodnicząca prof. dr hab. Lidia Wądołowska oraz sekretarz oddziału poznańskiego dr hab. Marta Stelmach-Mardas.

W ramach współpracy z FENS, przewodnicząca Towarzystwa, jako członkini Komitetu Naukowego FENS, utrzymywała telefoniczny i mailowy kontakt z władzami federacji, głównie w sprawach dotyczących konferencji w Dublinie, m.in. brała udział w pracach nad merytorycznym przygotowaniem programu konferencji.

Dr inż. Marta Jeruszka-Bielak, przedstawicielka PTNŻ w grupie roboczej FENS zajmującej się tematyką zaleceń żywieniowych (*Food-Based Dietary Guidelines*) kontynuowała współpracę, tj. wzięła udział w drugim spotkaniu grupy roboczej w dniu 13 marca 2018 roku w Kopenhadze. Pierwsze spotkanie odbyło się w Brukseli w dniach 20-21 września 2017 roku.

W imieniu Zarządu Głównego

PRZEWODNICZĄCA
Polskiego Towarzystwa Nauk Żywnościowych

Dr hab. Jadwiga Hamułka, prof. SGGW